

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

De intelligentie begint als naar gewoonte na zijn begroeting, met de mededeling dat zij niet onfeilbaar noch alwetend zijn en fouten kunnen maken, waarom ons geadviseerd wordt, het gesprokene niet zonder meer als juist te aanvaarden, doch kritisch de zaak te beschouwen en bij twijfel de op- en aanmerkingen wel terdege naar voren te brengen. Als onderwerp kiest de intelligentie voor deze avond HET CHRISTENDOM ZELVE en zegt: Ik doe dit niet om dit Christendom te gaan kraken of te verheerlijken, maar ik wil trachten om het logisch en redelijk te beschouwen en om vooral de elementen van kracht die daarin wortelen, naar voren te brengen. Want U zult begrijpen dat Christendom werkelijk iets te betekenen heeft, niet alleen als een religieus en staatkundig begrip, maar veel meer als een zeer belangrijke onthulling van wetten, een zeer wonderlijke vaststelling van noodzakelijkheden des levens op een wijze die voor een normaal mens onbegrijpelijk is en waarvoor zelfs de ingewijde de grootste eerbied koestert. Dat is dan het Christendom. Overigens zal het U misschien opgevallen zijn, of misschien ook niet, dat het Christendom dan ook gerespecteerd wordt door de latere profeten. Mohammed geeft inderdaad in zijn uiteenzettingen aan, dat men deze Profeet als zeer groot moet beschouwen en geeft de kracht van Zijn wetten weer in Zijn eigen woorden. En als U b.v. wilt denken aan Hamed Ighet Khan, dan zult U ook in zijn geschriften ontdekken dat het Christendom hem zeer waardevol is. Dit is niet voor niets; het Christendom openbaart de grondwetten van een komend tijdperk. U zult zeggen: maar 2000 jaar zijn vergaan. Zeker, 2000 jaar geleden heeft Christus ergens in een klein onbelangrijk land gepredikt, heeft Hij geleefd, is Hij gestorven. Maar Hij heeft een waarde geschapen die de gehele overbruggingsperiode dragen kan, want het Christendom heeft een praktische waarde. Vandaag aan de dag is de hele wereld in oproer; sociale instellingen, lang gehandhaafd, worden met ruwe hand omver geworpen, van oudsher geheiligde begrippen verliezen hun waarde, kerkelijke bindingen gaan verloren, de mensheid slaat op hol. Met zelfvoldane gezichten neemt men proeven die riskant zijn, zich niet realiserende dat deze proeven verboden zouden kunnen zijn. Men gaat z'n wegen. In deze tijd is er maar één wet mogelijk om de wereld te redden en dat is de wet van de in praktijk gebrachte naastenliefde. U zult misschien zeggen: wij hebben daar niet veel van ontdekt. Als er geen Christendom geweest ware, zou m.i. een socialisme, enigerlei coöperatief beginsel, ja zelfs het communisme niet mogelijk geweest zijn. Al deze gedachten zijn gebouwd op één maatschappij, op één wereld: een mensheid die de mensheid dient, die elke medemens als broeder aanvaardt. Er zou geen werkelijke democratie, geen werkelijke volksregering mogelijk zijn ergens, zeker niet voor een grotere staat, indien de broederschap die Jezus predikte niet ten grondslag lag aan al deze dingen. Het zou niet mogelijk zijn om op het ogenblik in deze grote wereld van U, zo te leven met allerhand techniek en beschaving, als Jezus niet geweest ware. U zult zeggen: "dat is dwaas", maar het is waar. Jezus de Nazanéner, Jezus de asceet leeft en Hij laat een erfdeel achter aan de mensheid. Geen erfdeel van vrede? Hijzelf zegt dit ook en noemt Zijn leer een zwaard. Inderdaad, de leer van Jezus is een zwaard geweest waarmee oude tijden te lijf moesten worden gegaan, het Christendom is het zwaard geweest dat Rome ten onder bracht, het Christendom heeft vorsten op de troon verheven en doen vallen, niet om hun vorstelijkheid, niet om hun afkomst of hun macht, maar omdat zij wel of niet Christenen waren. U zegt: "ja, maar dat merken we toch niet", U zegt: "oh, die vorsten die zijn toch gevallen omdat ze zo eigenaardig leefden, omdat ze misbruik maakten van de menigte". Indien er geen Christendom geweest ware, hoe zou de massa, daarmee: hoe zoudt U de beschaving hebben kunnen bereiken van dit ogenblik? Er zijn tijden geweest dat het Christendom met z'n kloosters, overal verspreid in de woeste gebieden, cultiverende hier en daar grond die totdantoe braak had gelegen, duizenden en duizenden jaren misschien, de enige bron was waarin men lezen en schrijven kon leren; dat de boeken alleen in de kloosters geschreven werden, dat de onderzoekingen van werkelijk geneeskundigen aard door de kloosters werden gedaan. Laten we dat niet vergeten. Er is een tijd geweest dat de Christenpredikers levensmoed gaven aan de slaven en hun verhieven uit het dierlijk menszijn dat de toenmalige mensheid hen bemeten had, tot een werkelijk menselijk ervaren en leven. Het zijn de Christenen geweest die in de wereld een ideaal hebben gebracht van broederschap en van gelijkheid. Ook wanneer later met een glorieus gebaar men misschien dat hele Christendom wegwerpt en spreekt van égalité, fraternité. Dat zijn allemaal maar leuzen. Zonder Jezus was dit alles niet mogelijk geweest, was de wereld een andere geweest. Jezus is meer geweest dan alleen maar een prediker die wat aanhangers heeft geworven, uiteinde-

lijk een leer uit deze aanhangers heeft zien groeien, niet geheel met de Zijne in overeenstemming misschien, die een politieke macht werd en die vele geloven geleid heeft, inderdaad, tot een groter geestelijk bewustzijn. Hij was, ofschoon men dat veel te weinig beseft, een keerpunt in de menselijke beschaving. En juist van dit standpunt uit moeten wij het Christendom weten te waarderen. Wanneer wij gaan vechten over een dogma, wanneer wij gaan strijden over al of niet ten hemel opneming van Maria e.d., dan is dat erg interessant, maar het zegt ons zo weinig. Aan de vruchten kent men de boom en een dogma dat is een enkel perkamenten blad dat vaak afvalt voordat het volledig ontplooid is. De vruchten van het Christendom zijn Uw wereld van vandaag en meer nog de idealen dier wereld. En zo wil ik U dan opnoemen wat in overeenstemming met de Christelijke geest op het ogenblik gebeurt. De mensen sluiten zich samen tot genootschappen die gezamenlijk risico dragen, de mensen treden samen in coöperatieve verbanden waardoor - ik denk hier b.v. aan Uw eigen land - groepen van kleinhandelaren in staat zijn hun bedrijven te handhaven, waar zij anders ten onder zouden zijn gegaan. Andere groepen van mensen, gezamenlijk coöperatief inkopend, ja zelfs producerend, hebben met alle mislukkingen die daar zeer zeker ook in hebben plaatsgevonden, toch een systeem gevonden waarbij de rechtvaardigheid tegenover elke mens gelijkelijk kon worden betracht. De mensheid heeft een verplichting op zich genomen om geen medemens te laten lijden of verhongeren in wat men noemt: vreedestijd. Zeker, er moet nog meer gebeuren, maar waarvan droomt dan deze wereld, deze Christelijke wereld? Deze wereld die onuitroeibaar is, deze wereld die leeft in de concentratiekampen in Siberië, die geleefd heeft in de concentratiekampen in Duitsland, die leeft overal, die leeft midden in het rumoerige Amerika, die leeft in de verre steppen en pampa's van een Zuid-Amerika. Het Christendom dat onophoudbaar beïnvloedt de beschaving van de nog de ju-ju dienende neger, het Christendom dat z'n stempel heeft gedrukt op de nieuwe vorm van staat en regering van China, dat sterk beïnvloedend werkt voor de Mohammedaanse wereld. Wat schept dit Christendom dan voor een ideaal? Want een geloof in een hiernamaals, mijne vrienden, is goed, maar het mag niet worden tot een roes die U verplaatst uit de werkelijkheid van deze dag, van dit leven, van deze noodzakelijkheden. Hier op dit ogenblik, in deze wereld, moogt ge ook dromen van deze wereld. Maar ge zult vooral moeten arbeiden opdat Uw gedachten en dromen eens in deze wereld een stralende werkelijkheid mogen worden. Waarvan droomt de wereld? Een wereld vol van vrede. Hoe kan die vrede bestaan? Slechts indien de mensen elkaar helpen, ondersteunen en begrijpen, wanneer zij voor elkaar iets over hebben, wanneer ze niet staan op eigen grootheid, maar in nederigheid het totaal der mensheid dienen. Zijn dit Christelijke regels of niet? U droomt van een wereld waarin het allen goed gaat, een wereld van welvaart, een wereld van rechtvaardigheid. Hoe kan het een ieder wel gaan, zolang er nog zijn die trachten ten koste van anderen zich naar voren te dringen, die, zoals men dat noemt, over lijken gaan, in de hoop het geluk te veroveren dat hen wegvluicht naarmate ze hun macht en hun rijkdom verder veroveren? Alleen wanneer de mens dient kan de mens het geluk vinden wat hij verlangt. De mens verlangt naar geestelijk houvast. Losgeslagen in de branding van de tijd vraagt hij zich af: waar moet ik heen, wat is mijn weg? En dan is er maar één antwoord: een hoop, een verlangen, een levensdoel. En het eigenaardige is dat juist Jezus en met Hem, dat mogen we hierbij tevens aanstippen, ook Mohammed, een definitief doel stellen voor hun gelovigen, niet de vaagheid van het individueel ontwaken dat voor de massa van zo weinig invloed is, zoals Boeddha dit brengt, niet de droom van eenheid van alle geloven, zelfs van een Ignat Khan, maar de actieve bestreving naar het zelf beleven van waarden der mensheid. Jezus zegt: gevangenen bevrijden, bedroefden troosten, zieken helpen, ongerigen spijzen, naakten kleden. Is dit dan niet de behoefte van Uw wereld vandaag? Is dit dan niet hetgeen wat van U gevraagd wordt? Is dit niet een noodzakelijkheid, wil deze wereld, inplaats van uit elkaar te spatten als een zeepbel, door atomen uit elkaar geblazen, zal worden tot een planeet waarop een ras van bewuste wezens de goddelijke wet erkennend, deze vervult in vrede en geluk? Mijne vrienden, het Christendom geeft U - en zeker U Westerlingen - de handleiding: eert de profeten. Zeker, maar vervult in de eerste plaats de wetten die Jezus U heeft geleerd, de wet van de naastenliefde, van de zelfverloochening. Leer U los te maken van een zuiver stoffelijk waarderen. Begrijp dat er een goddelijke kracht is die ons beschermt, die ons allen kracht geeft en in leven houdt. Dat zijn de waarden van het Christendom. Het Christendom heeft z'n waarde wanneer het zegt: "bid", want indien ge bidt, zelfs al gebruikt ge de al-oude formules die sedert duizend jaar, tweeduizend jaar opgedreund zijn in ontelbare vergaderingen en kerken. Wanneer ge werkelijk bidt, dan stijgt Uw ziel uit boven de stof en boven de aarde, en dan vindt ge daar een geestelijke kracht, een cosmisch krachtvermogen dat U sterkt, dan vindt ge daar - zover ze voor U past - de goddelijke kracht die in U wonderen verwezenlijken kan. Wanneer het Christendom zegt: "geloof", dan leert het U te geloven niet alleen in God maar ook in Uzelve. Geloof o mens in Uzelve, in Uw mogelijkheden tot volmaaktheid. Het Christendom leert U dat ge iets zijt, iets belangrijks, niet zo maar een of ander stofje in de cosmos geblazen en toevallig tot leven ontwaakt op een wereld als deze. Neen, ge zijt meer, ge zijt een kind

Gods, een kind Gods met een taak, een taak om Gods wil op de wereld te vervullen. Wanneer dit vandaag aan de dag doordringt in de lege hoofden van velen die roepen om verlossing en ze niet vinden, dan hebben zij de weg reeds gevonden. Het Christendom roept de wereld toe: wees nederig, verheft U niet boven anderen. Met een oud Joods spreekwoord, opnieuw aangewend zegt het: "Want gaat niet een kemel zelden of nooit door het oog van een naald?" Heeft men een olifant al zien gaan door het oog van de naald? Het laatste is een meer Joodse zeggings uit Carthago afkomstig, maar ik wil ze er toch bij vermelden. U zult begrijpen dat hiermede ook aan de wereld weer iets wordt geleerd: probeer toch niet mensen om de wereld te leiden, probeer toch niet Uzelf te verheffen boven anderen, klop niet op Uw borst en zeg: "wij macht in de wereld", maar zeg: "wij die de krachten gekregen hebben om te dienen." Verheft U niet op wat ge bereikt hebt, maar treurt over dat wat anderen nog niet konden bereiken en helpt hen opdat zij mogen bereiken. En wanneer het nodig is, welaan, bedenk dat, wie door geweld strijdt, door geweld omkomt. "Wie het zwaard hanteert komt door het zwaard om", dat heeft Jezus ook gezegd. Het is een waarheid als een koe. Zolang als U de wapens hanteert zegt het Christendom, dan zult ge nooit in staat zijn te overwinnen. Er is één wapen, machtiger dan alle geweld, machtiger dan alle atoomkopraketten die opgesteld staan in geheime hoeken van de aarde, gewichtiger dan alle doctrines van politieke aard, gewichtiger dan alle leringen en alle politieke, economische en wetenschappelijke vooruitgang. Dat is de wil van een mens die zegt: niet mij verzetten tegen het gezag, maar strevend in mijzelve naar het goede en voor mijzelf alle negatieve waarde ontkennend en niet in een daad omzettend, leef ik. Hoe kan een schrikbewind bestaan wanneer de mensen niet hun ziel verkopen en daardoor worden tot heersers over hun medemensen en slaven van degenen die hen in terreur houden? Als men zegt: "ik dood geen medemens", waar is dan de veldheer die nog een oorlog winnen kan of beginnen zelfs? Wanneer men zegt: "ik zal mijn broeder in ketenen sluiten", waar is dan de macht die nog een gevangenis zal bouwen? Waar men zegt: "ik zal mijn broeder niet van honger om laten komen", waar is dan een macht en het geweld van het zoveel gevreesde kapitaal, waar sommigen zo'n ontzettende angst voor hebben? Geloof mij, noch de oorlogsdrijvers, noch de kapitalisten, noch de terroristen regeren deze wereld. Deze wereld wordt geregeerd door de mensheid zelve. Indien deze mensheid wil, indien zij deze Christelijke waarden meer en meer wil erkennen, dan zal zij een volledig juiste en goede, verantwoorde, en in het goddelijk plan volmaakte wereld, kunnen verwerkelijken. En deze boodschap die het Christendom tweeduizend jaar lang U heeft gebracht, die boodschap werkt in Uw dagen. Sneller en sneller is de ontwikkeling, het is als gaat de mensheid in een razende vaart op de afgrond toe, maar meer en meer individuen zeggen: neen, neen, laat die wagen te pletter gaan, laat de vormen te pletter vallen maar wij niet. En sommigen vluchten in zelfzucht, en ze zullen in eenzaamheid omkomen. Maar anderen gaan voort en trachten te redden, te redden wat te redden valt. Meer en meer gaat men trachten om onzelfzuchtig als enkel individu z'n taak te vervullen, om een medemens te helpen. En dit is nodig, want nog is niet gekomen de tijd van rust, de tijd waarin het oude Christendom voorbij is en de nieuwe tijd aanbreekt. Er zijn dagen van onrust, er zijn dagen van strijd, dagen van nood. Zoals weleer jagen de ruiters reeds dreigend over de wereld, kiezend wie ze zo dadelijk neer zullen slaan. Maar het geweld komt niet zover meer, want zij mogen slechts diegenen slaan die in trots zich verheffen tegen God en mensheid, verloochenend de wet en de weg. Niet de wet en de weg van een kerk, maar wel de wet en de weg zoals Christus die heeft uitgelegd op de wereld, zoals Hij die beleefd heeft, zoals Hij die door Z'n voorbeeld aan de mensheid als mogelijk heeft bewezen. En daarom, het zal de wereld zo slecht niet gaan. Dreiging der dagen lost zich op naarmate de mensheid zich meer bewust wordt van de noodzakelijkheid om te breken met alle schijn-christendom, om te breken met alle tendentieuze zelfverheffing, te breken met het egoïsme dat uiteindelijk ook de eigen ondergang betekent. De grote bezitters, hoe vaak beginnen zij nu al niet om hun arbeiders mede deel te doen hebben in dat wat zij verdienen, hoe beginnen niet de groten der aarde om de kleinen der aarde zeker te stellen voor nood, voor honger, voor ziekten en leed, zover als het hun mogelijk is? Zij voelen reeds aan wat nog niet in woorden uit te drukken is en wat misschien een ziener zou uitdrukken als: Christus' rijk op aarde is nabij. Het Christendom is de dragende kracht van deze tijd. Mohammed moet ook dragen, maar hij draagt een ander volk, een volk dat primitiever is, een volk dat enerzijds hoogstaande, aan de andere kant nog niet de praktische verwerkelijkingzin heeft gevonden die noodzakelijk is. Ignat Khan leert de esoterisch geschoolde mens, af te stappen van zijn eenzijdigheid, maar het Christendom geeft op het ogenblik de grondwet, de grondwet die juist door de wereld verstaan kan worden omdat het Christendom zo'n grote macht is geworden. En wij zullen zien dat het daadwerkelijk Christendom het wapen is dat alle vrees van vandaag aan de dag kan verslaan. Want wat kan een communist bieden dat een Christen niet duizend maal vreugdiger en beter tot stand brengt? Wat kan socialisme voor dreiging bieden wanneer een Christendom vrijwillig meer vervult dan een socialisme durft te vragen? Wat behoeft men te vrezen voor de democratie wanneer ieder zoekt te dienen

en het volk wordt dienaar van de heerser en daardoor dienaar van zichzelf? Wie vreest dan nog? Hoe kan men vrezen voor wapens indien een ieder zegt tot elke mens: "broeder", want een broeder zal men niet doden. Jezus is degeen geweest die, voorziende deze verre tijd ook, van Hem uit zo ver verwijderde tijd, heeft neergelegd Zijn leer als een werkzaam zaad in de geest der mensheid. En deze opbloeiende boom zal schaduw en beschutting bieden aan een ieder die daar nood aan heeft; meer, Hij is het die de levengevende kracht geeft en de mogelijkheid om verder te gaan, die getekend heeft de lijnen waaraan de wereld zo dadelijk zal moeten beantwoorden, wil zij niet ondergaan. Ziedaar, vrienden, onze visie op het Christendom. Alle verdeeldheid van het Christendom interesseert mij niet, ik vind het dwaas indien gij U daardoor laat beïnvloeden, want het Christendom betekent meer dan dat. Het interesseert mij niet of gij Christus aanspreekt als Zoon van God, als Meester of als Mens, of ge Hem Profeet noemt of God op aarde. Het interesseert mij allemaal niet, want deze dingen leven in de harten der mensen, en in de harten der mensen kunnen zij worden tot kracht of verderf en het is ons niet gegeven daarop invloed uit te oefenen. Maar ziende het beeld van de wereld, beseffende het wonder dat er gebeurd is, het wonder van een Christendom dat de mensheid ertoe brengt, zich schijnbaar vaak verzet- tend tegen datzelfde Christendom, de wetten van het Christendom tot uitvoer te brengen, dat is mij een zekerheid dat deze wereld, bevrijd door Christus' woord en wet, eens in staat zal zijn Hem weder te ontvangen, niet als Vorst, maar als Broeder die wandelt tussen degenen die Hij vrijheid en licht gegeven heeft. Als U daar nog iets aan toe te voegen heeft, of op te merken heeft, wil ik U gaarne van antwoord dienen. Waar dit niet het geval schijnt te zijn, geef ik thans het woord over aan de 2de spreker van deze avond en dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdagavond (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruyterstraat 41, d e n H a a g.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk Uw vrienden en kennissen, voorzover zij serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden avond vrienden,

Het tweede onderwerp dat is een onderwerp naar Uw keuze en dat mag ik voor U behandelen, dus vertelt U maar: wat is het vandaag?

- x Leiding. Ik heb hier een verzoek en dat is, of U de esoterische strekking wilt behandelen van datgene wat ik U voor zal lezen. Het is psalm 19: "Een psalm Davids, voor den opperzangmeester. De hemelen vertellen Gods eere, en het uitspan- sel verkondigt zijner handen werk. De dag aan den dag stort overvloediglijk sprake uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap. Geene sprake en geene woorden zijn er, waar hunne stem niet wordt gehoord. Hun richtsnoer gaat uit over de gansche aarde, en hunne redenen aan het einde der wereld; hij heeft in dezelve eene tent gesteld voor de zon. En die is als een bruidegom, uitgaande uit zijne slaapkamer; zij is vroolijk als een held, om het pad te loopen. Haar uitgang is van het einde des hemels, en haar omloop tot aan deszelfs einden; en niets is verborgen voor hare hitte. De wet des Heeren is volmaakt, bekeerende de ziele; de getuigenis des Heeren is gewis, den eenvoudige wijsheid gevende. De bevelen des Heeren zijn recht, verblijdende het harte; het gebod des Heeren is zuiver, verlichtende de oogen. De vreeze des Heeren is rein; bestaande tot in eeuwig- heid; de rechten des Heeren zijn waarheid, te zamen zijn ze rechtvaardig. Zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud, en zoeter honig en honigzeem."
- Ja, kijk eens, als we dat horen, dan valt je in de eerste plaats natuurlijk met- een op, dat hier iemand aan het woord is die een dichter is, die daarvoor ge- bruikt de termen van zijn dagen, maar die aan de andere kant reeds zover is in- gewijd in bepaalde waarheden, dat hij verder gaat dan de toenmaals bekende weten- schap. Nu moeten we allereerst ons eens af gaan vragen: hoe kunnen wij zien b.v. in de hemelen het werk der handen Gods? Zijn die handen Gods bedoeld als: God is een mannetje die dit allemaal gemaakt heeft? Wel neen. Maar wat zijn de handen? De handen zijn de werktuigen van onze wil, waar of niet? Zoals wij met onze wil, door middel van onze handen, kunnen komen tot de schepping van iets dat in ons leeft, zo is de sterrenhemel geboren uit God, Zijn wil heeft de materie beroerd, en deze wil heeft haar gevormd. Het niet en de oerstof zijn als het ware de han- den waarmee God Zijn wonderwerk volbracht. Mij dunkt dat is tamelijk diep voor zo'n oude dichter. Maar hij gaat nog heel wat verder, want zegt hij: hun taal wordt overal gehoord. Ja, wonder, kan er één mens zijn die zich aan de invloed van de sterren onttrekt? Is er iets dat niet leeft in de eeuwige wisseling van nacht en dag, steeds weer zich herinnerende de hemel boven hem? Die sterrenhe- mel dat is de droom van de mens, maar het is ook de werkelijkheid Gods. En zo- als die sterren, die schijnbaar onzienlijke lichtpunten ergens in een blauw ge- val, donkerblauw geval, daar kracht uitoefenen op die wereld, nu ja, dat is haast onbegrijpelijk, maar ze doen het. De sterren schrijven haar baan ook in het leven der mensen en niemand kan zich daaraan onttrekken, Gods woord moet ge-

hoord worden, anders gezegd: het patroon der schepping wordt aan het totaal der mensheid, aan het totaal van het zijnde op aarde, en overal voltrokken. Dit is heel redelijk en heel begrijpelijk. Alleen denk ik niet dat ze er toen nog zoveel over nagedacht hebben in die termen, en zeker de eenvoudigen niet. Gaan we weer verder. Wat valt dan onmiddellijk op? Dat de zon wordt beschreven op een visuele wijze. Het is alsof men een ogenblik aanneemt dat die aarde stilstaat en dat die zon daaromheen dartelt, maar als je het op de keper beschouwt, behoeft dat niet zo te zijn, kan dit beeld wel juist zo gekozen zijn om aan te duiden voor de mensen: jullie kunnen dit ook begrijpen en wie het weet die leest er de waarheid uit, want zij is stralenrijk en overal. Nou, ik zal je vertellen: als ik zo'n Jood was geweest en ik had dat gehoord, dan had ik gezegd: nou, kan zij mij nog meer vertellen, dan ga ik in mijn huis in de schaduw zitten en wat gebeurt me? De zon komt er niet. Maar het was wat anders wat hier bedoeld werd. De hitte van de zon, de levende kracht van het zonnevuur, spreekt ook een taal, want al het leven op aarde bestaat juist krachtens de wisselwerking tussen zonnekracht en aardkracht. Hier werd dus erkend het feit dat de wereld in directe relatie staat tot een bron buiten die wereld en dat alle verschijnselen mede daarvan afhankelijk zijn; dat is helemaal geen stomme zet, want hier verklaart als het ware de psalmist waarom ook de vuuraanbidders en de zonvereerders enigszins gelijk hebben, maar dat de zon niet is zoals men wel denkt en zoals er ook heel veel van die Filistijnen etc. dachten, dat deze zon een god zelve is. Neen, ze is een woord als het ware in de stem Gods. En zo bouwt hij dat allemaal op, hij zegt: kijk, achter al deze dingen schuilt God en alles wat wij beleven dat is goddelijk. En nu zul je waarschijnlijk - dat zegt hij dan tussen de regels door - je af gaan vragen: ja, maar waarom? Wel, er zijn wetten Gods en die wetten Gods worden overal gehoord, daar kan geen mens onderuit. Dat is niet zoiets als een voorschrift van de staat, nietwaar, wat je nog eens handig ontduiken kunt, maar dat is een levenswet, als je die breekt besta je niet, dus je kunt haar niet breken zolang als je leeft. Dan gaat hij weer verder en dan zegt hij: kijk eens, al die gevolgen die jullie meemaken die zijn waar, het is alleen maar dat de goddelijke wet ons dwingt om de waarheid van onze daden aan onszelf te onthullen, de waarheid van het leven en de vormen van het leven aan elkaar te onthullen. Wij kunnen die waarheid slechts onthullen wanneer uit de valsheid inderdaad valsheid naar voren komt die onszelven treft en uit het goed goedheid die onszelven treft, want op die manier leren wij zelve wat wij eigenlijk doen, het is waarheid. Maar aangezien er geen bevoorrechtiging bestaat, is deze waarheid, dit tonen van de werkelijkheid in de schepping, tevens de grootste rechtvaardigheid. omdat niemand iets zal ontmoeten wat hij niet zelf wekt. Zo vervult God dus in de schepping, sprekende altijd door, uit alle aspecten van de materie van de cosmos, tot elk wezen dat daarvoor openstaat ons hele leven, en brengt ons tot de volmaaktheid waartoe Hij ons op wil voeren. En degeen die dit zorgvuldig naleest, deze psalm, die gaat nog verder en die zegt: waar werd het gezongen? Het werd gezongen voor de Arke Gods, dat is een heel bijzonder iets. Wat was die Ark? Dat was een wet, gehuld in edelmetaal met daarop twee bijzondere wezens, men noemt dat de seraphim. U weet wel, het waren zo van die gevleugelde sfinxen, tenminste daar lijken ze het meeste op. En tussen de vleugels, zo zegt men, woonde God. Dus, waarom juist die zang dáár gezongen? Dat is toch logisch! Die zang die hoort juist daar in de eerste plaats thuis, omdat hierdoor stem wordt gegeven aan het goddelijke dat wel klinkt, maar niet in menselijke taal. En voor het geval iemand zou twifelen of dat nu wel zo is, zegt de psalmist uitdrukkelijk: en dit woord wordt overal verstaan. Blijft nog over de vraag: wijsheid, waarom de wijsheid uit de nacht die aan de nacht de wijsheid leert? Nou, ook dat is weer begrijpelijk: wie licht is geeft slechts maar beleeft niet, hij kent geen contrast. Het duistere echter, en dat is niet alleen de nacht maar dat betekent ook het lijden, dat is ookmacht, dat betekent alle onaangenaamheid die je zo in je leven eens tegen het lijf loopt, of beter gezegd die je op je nek springt voordat je er op verdacht bent, die is dus eigenlijk de wijsheid. Onslijden brengt ons tot lijden, maar uit deze vormen van lijden wordt onze wijsheid geboren. En hoe eenvoudiger wij het lijden kunnen dragen, hoe sterker in ons de wijsheid komt, hoe complexer wij de zaak gaan bekijken, hoe ingewikkelder wij het maken. En laten we eerlijk zijn, daar brengen de mensen het soms erg ver in, hoor. Als ze 1 x 1 willen gaan bewijzen dan gaan ze er een hele formule van maken en dan beginnen ze met te bewijzen dat 34 x 34 zoveel is, en op grond van een deling komen ze dan terug op het feit dat 1 x 1 één moet zijn, dat vinden ze gemakkelijker. Dat was toen ook al zo, daarom zegt die psalmist: denk er nu om mensen, wie het ware zoekt die gooit al die bijkomstigheden opzij, er is één hoofdzaak en dat is: God spreekt tot ons uit alle dingen in het leven. En wanneer er nacht is, dan moeten we die aanvaarden want ze brengt ons wijsheid. En wanneer de dag weer komt - en dat zou je kunnen interpreteren zelfs als, wanneer we in de stof leven, in de nacht - dan wordt uit de stof ons de wijsheid geboren, en uit het licht, uit de dag, de kracht en de vreugde. Dan moeten wij door het te aanvaarden in

de eerste plaats, uit ons beleven zelf de wijsheid vinden en niet proberen om de zaak wiskunstig te gaan berekenen als we niet eerst de wijsheid hebben, want anders dan zijn wij, zoals vele dwazen, wijzen die zonder wijsheid, wijsheid verkondigen. Vandaar dat er zoveel onwijze mensen op de wereld rondlopen. Dat commentaar is natuurlijk niet van de psalmist maar van mij, hoor.
(Gelach)

- Maar daar zit dus wel een esoterische zin in, want als je dat heel goed gaat bekijken, dan wordt er eigenlijk zomaar heel doodnuchtertjes, heel dichtertlijk en mooi, zo maar in een gezang, een cosmische waarheid vastgesteld, wordt de mens meteen als het ware gesteld tegenover de goddelijke wet die in de eerste plaats - let er eens op hoe aardig hij dat zegt - waarheid is, en omdat ze waarheid is, rechtvaardigheid. Waar geen volledige waarheid is, kan geen volledige rechtvaardigheid bestaan. Verduveld handig gezegd dat. Nietwaar, omdat dat zo is moeten wij leven, dat staat er eigenlijk en moeten we alles beleven. Maar wanneer we ons daarvoor openstellen, zal uit alle beleven en al wat rond ons is, God voortdurend tot ons spreken. Nou, en ik geloof dat ik daar dan zo'n beetje het voornaamste eruit gevist heb. Is er nog iemand die het er niet mee eens is, of die het nog verder uitgelegd wil hebben, dan vertel je het maar.
- x Leiding. Degeen die het onderwerp heeft opgegeven, heeft een zeer goedkeurend knikje gegeven.
- Nou, dan zal ik zeer dankbaar terug knikken. Het kan nog even, hebben we nog een klein ander dingetje daar achteraan?
- x Ja. In onze staat is het huwelijk noodzakelijk, als middel om de mensen ertoe te dwingen, om elkaar te onderhouden.
- Ik dacht dat ze daar tegenwoordig echtscheidingen voor hadden.
(Vrolijkheid)
- x De sexuele vrijheid, welke de jeugd zich, vooral in de laatste tijd aanmeest, moet ertoe leiden, dat deze in onvoldoende mate de eigenschap van trouw ontwikkelt en van monogamie. Dus dat deze in mindere mate geschikt wordt en geneigd tot het aangaan en tot het bewaren van de huwelijkse band. Men kan nu mijns inziens kiezen tussen 2 mogelijkheden, teneinde dit gevaar te bestrijden en wel: 1. men kan de jeugd, door een streng optreden, een halt toeroepen. 2. men kan de sexualiteit van de jeugd organiseren en deze op die manier opvoeden tot die eigenschappen en ervaringen, welke haar juist geschikt maakt tot dat huwelijk. Aan welk middel zou U de voorkeur geven en op welke wijze zou U deze zaak organiseren? Of hebt U een andere oplossing van dit probleem?
- Ja, eerlijk gezegd wel.
(Hilariteit).
- Kijk eens, je kunt organiseren wat je wilt en streng opvoeden wat je wilt, maar hoe denk je dat het met de voorvaderen stond? Er is een tijd geweest dat men zeer respectabel en zeer trouw gehuwd was, behalve in de vrije uurtjes wanneer men er een privé-harempje opna hield. Ja, U lacht erom, maar dat is zo d.w.z. sexe en het verkeer der sexen dat werd gemaakt tot iets vuils wat je in een hoekje weg moest stoppen. Vindt U dat een gezonde methode? Ik geloof het niet. Is het nu werkelijk noodzakelijk - dat allereerst - dat het sexueel verkeer buiten het huwelijk, dus vrije liefde, het monogame huwelijk onmogelijk maakt? Ik zou eerder zeggen dat je pas, wanneer je ervaring hebt, een goeie keus kunt doen. En als je er niets van weet en hals over kop er ingeduwd wordt, nu ja, als er geen echtscheidingen mogelijk zijn, dan stel je je op een andere manier tevreden. En tegenwoordig trouw je in ieder geval maar, per slot van rekening de man die denkt: "zoveel verdien ik toch niet, dus zoveel alimenten komen er toch niet uit", en de vrouw die denkt: ik heb in ieder geval houvast, we kunnen het proberen. God zegen de greep, misschien wordt het wat. Ja, U lacht erom. Maar wat is dus eigenlijk met deze jeugd het geval? Als we dat nu eerst eens even ultrafelen, zover het dan kan, hoor. Er is heel wat aan te rafelen, want er hangen heel wat rafels bij tegenwoordig. Kijk eens, die jongelui van vandaag aan de dag die zijn - dat geef ik direct toe - heel wat vrijer met elkaar dan vroeger en daarom vrijen ze ook wat meer. Maar dat maakt m.i. helemaal niets uit, want als we het zuiver menselijk gaan bekijken, dan is het monogame huwelijk over het algemeen geen noodzakelijkheid maar een ideaal en dat vergeten de meeste mensen. De mens is in heel veel gevallen het slachtoffer van zijn eigen temperament en van het dierlijke wat erin zit. En zeker, de jeugd met haar lust tot experimenteren, zal heel vaak eerst deze dierlijke aspecten door moeten werken voordat er werkelijk van een huwelijk gesproken kan worden. Er zijn mensen die zien als ze trouwen alleen maar in hun gedachte een heel groot bed en aan de rest denken ze niet. En als dat het begin is van een huwelijk, dan kun je zeggen dat het sluiten van het huwelijk het begin van het einde daarvan betekent. Dat gaat niet. En nu heeft men allerhand mooie theorieën: ja, maar je moet elkaar leren achten en kennen in het huwelijk. Best, uitstekend. Maar alleen wanneer je meer vraagt van het huwelijk dan het zuiver sexuele, kun je komen tot een werkelijk en goed monogaam huwelijk. En dan kunt U die kinderen gaan organiseren zoveel

als U wilt, maar zolang als het hun gaat om de sexe en niet om wat anders, dan bereikt U geen jota. Wanneer U de mensen gaat leren dat het belangrijk is dat je elkaar begrijpt, dat je gemeenschappelijke interessen hebt, dat je samen iets op kunt bouwen en dat daar dan ook nog bij hoort - en ik voor mij, ja, misschien klinkt het U als één of ander dwaas gezegde in de oren, maar als ik zo denk aan m'n eigen aardse tijd en ervaringen - dan zou ik zeggen: jongens, het is helemaal niet zo erg als jullie eens proberen of jullie sexueel nu wel bij elkaar passen, dat hoort er ook bij, begrijpt U? En is dat zo, dan heb je ook gezamenlijk iets om op te bouwen. Want een monogaam huwelijk kan alleen bestaan als man en vrouw samen bouwen aan één leven en niet als de één dit zoekt en de ander dat. Als vrouwlief alleen iemand zoekt die haar nieuwe hoedjes betaalt en manlief alleen iemand die voor hem strijkt en z'n sokken stopt, dan komt er ruzie. En dan kun je zo'n huwelijk met dwang bij elkaar houden, maar over het algemeen komt er niet veel van terecht. Ik zou zelfs verder willen gaan. Ik zou willen stellen, van mijn standpunt uit, dat het sexuele verkeer een noodzakelijkheid is in het huwelijk omdat het een organische noodzakelijkheid voor de mens is, maar dat het voor het monogame huwelijk zeker niet het hoofdpunt is, begrijpt U? En als U die kinderen streng gaat regeren, nu ja, goed, ik bedoel je hoeft helemaal niet al die apekool van die apekoppen te accepteren hoor, want als ik zo nu en dan zie wat sommige mensen van de jeugd tolereren omdat ze jong is, dan zeg ik: "jullie voeden ze op tot onverantwoordelijkheid", maar dat komt niet alleen in een huwelijk tot uiting, maar in de hele maatschappij. Maar als een jongmens een zin van verantwoordelijkheid wordt bijgebracht, nu ja, dan kunnen we toch verder heel rustigjes zeggen dat deze zin van verantwoording ook zeker mee zal tellen daar waar hij gaat zoeken op het pad der sexe en dat hij dan, of zij dan, misschien voorlopig polygaam leven zal, d.w.z. meerdere contacten sexueel kennen, meestal niet gelijktijdig, omdat er een verantwoordelijkheidsbesef in zit en dus ook een beginsel van trouw, maar hebben ze dan eenmaal iemand gevonden aan wie ze trouw kunnen zijn, dan heb je mensen die over het sexuele uitgekomen zijn. En dat zijn m.i. de enige werkelijke monogame huwelijken. Want als het zo iets is van: nu ja, ik heb het nu eenmaal, laat ik er nu ook maar gebruik van maken, of: in Gods naam, het kost me tenminste niets - zoals er zijn, luidjes - dan zeg ik: foei, bah. Dat is nog veel erger; dat zijn mensen die zijn dan getrouwd en die zijn voor de buitenwereld trouw, maar als je hun huwelijksleven bekijkt dan is het vaak beroerder dan wat er omgaat in een h...kast, neem me niet kwalijk. Neen, organiseert U de jeugd maar niet op sexueel gebied en weest U ook maar op sexueel gebied niet al te streng, leert U liever de jeugd dat ze tegenover de medemensen ook verantwoordelijk is, leer haar een algemeen verantwoordelijkheidsbegrip, en binnen de mogelijkheden die het temperament van de jeugd laat, zal ze trouw zijn en meer idealistisch trouw vaak dan de oudere mensen zich voor kunnen stellen. En dan zullen ze zeker huwelijken bouwen die meer waard zijn dan het kunst- en vliegwerk van een uiterst morele maatschappij die soms in sommige landen al het huwelijk heeft gemaakt tot een nieuwe sport van stuivertje wisselen. Nu neemt U mij het niet kwalijk, dat moest mij even van het hart. Dus, als U me vraagt: wat wil je? En dat heb je mij gevraagd, dan kan ik alleen maar dit zeggen: leer de jonge mensen dat ze hun medemensen moeten zien als wezens die dezelfde rechten hebben als zij, leer ze dat ze niemand leed mogen toevoegen, leer ze dat ze zelf recht hebben om te leven, maar een ander ook, leer ze dat ze geen taak mogen neerleggen die niet afgemaakt is omdat ze er nu toevallig nu geen zin in hebben. En als U ze dat leert, dan zult U een sociaal instinct in hen gewekt hebben dat een verdere controle of organisatie van het sexuele onnodig maakt. Gaat U ertoe over om al te streng te zijn, nu ja, ze vertellen U dan niet wat ze uitspoken, inplaats dat ze het wel doen, en ze komen toch aan hun trekken. En maakt U er een sexuele organisatie van, ach, mijn waarde vrienden, wat krijg je dan? Dan zullen ze uit die organisatie wel iets maken dat precies past voor hen, geloof dat maar. Nou, ik heb m'n tijd opgemaakt, en ik heb mezelf een heel klein beetje - niet in de onverdraagzame zin hoop ik - kwaad gemaakt. Ik maak mijn excuses als ik ongepaste woorden heb gebruikt, hoor, maar het kan zo wel eens eventjes je tong voorbij slippen, vooral als het een andermans tong is. Dus, als ik wat miszegd zou hebben, neem het me maar niet kwalijk, en geloof me, ik heb het werkelijk gezegd zoals ik het zie en als U er over nadenkt zult U het waarschijnlijk met me eens zijn dat ik gelijk heb, want in dit geval zit de kat toch altijd bij het spek, die hou je er toch niet af, tenminste niet door haar weg te jagen. Goeden avond.

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.- op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60, te Scheveningen (telefoon 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!

VRAGENRUBRIEK

- x Wat is de oorzaak van de ziekte KINDERVERLAMMING?
- De oorzaak van de ziekte kinderverlamming is uiteindelijk een virus waardoor voornamelijk het zenuwstelsel wordt aangedaan. Kinderverlamming ontstaat dan ook hoofdzakelijk daar waar door overmatige inspanningen een verzwakking ontstond event. gepaard gaande met sterke afkoeling van het lichaam, waardoor dus qua warmteopwekking en behouden van het levensevenwicht in het lichaam, nogmaals een sterke krachtproef werd gevergd die vele levenskracht ook kost. Dit is vaak de directe oorzaak van de kinderverlamming. De veroorzaker zelf is een virus, dat, mits waargenomen, zich als enigszins pluisvormig voor zal doen of misschien zelfs als licht sponsvormig. Ik neem wel aan dat het mogelijk is deze verwekker te ontdekken met de huidige middelen. Mocht dit niet het geval zijn in deze tijd, dan toch in de zeer nabije toekomst. Ik hoop dat het antwoord voldoende is.
- x Wat is oorzaak van de BLOEDERZIEKTE? Het vrouwelijk geslacht heeft daar geen weet van hoewel zij toch de kiem in zich draagt en het mann.geslacht daaraan ten gronde gaat.
- Ja, dat is een afwijking waarbij de totale opbouw van het lichaam lichtelijk wordt gedeseorganiseerd en de samenstelling van hæmo-globine bemoeilijkt en vertraagd wordt. Daardoor ontstaat dus een niet stollen van het bloed en als zodanig de z.g. bloederziekte. Deze wordt door het vrouwelijk geslacht echter niet overgenomen in directe uiting, waar het vrouwelijk organisme door vrouwelijk sexe-hormoon dat de bloeding beheerst die voor haar een regelmaat en noodzakelijkheid is in niet zwangere toestand, althans tot het bereiken van de leeftijd der onvruchtbaarheid en gaande vanaf de puberteitsjaren, zelve reeds een voldoende hoeveelheid van deze stof en de regeling daarvan in het bloed voorziet, zodat hierbij een misschien wat sneller en langer vloeien van het bloed mogelijk is, maar zeer zeker niet een leegbloeden naar voren komt. Rest mij op te merken dat deze bloederziekte wel aan het mann. geslacht wordt doorgegeven maar dat het aantal gevallen waarin een vrouw die stamt uit een dergelijk geslacht en de kiem in zich draagt, deze ziekte ook inderdaad overgeeft aan het mann. nageslacht, slechts is ongeveer 4 tot 9 op 100, dus niet zo ernstig als U zich misschien voor zult stellen.

Goeden avond vrienden,

Wij besluiten thans met HET SCHONE WOORD. Mag ik van U 5 woorden hebben om te sluiten.

- x EERBIED - ZON - AFSCHIED - BEZONKENHEID - HET KIND.
- Met eerbied beschouw ik het kind, o zon, wanneer ge in bezonkenheid Uw afscheid neemt, want in het kind is kracht die naar de Uwe zweemt.

O zon, gij trekt zo traag Uw baan,
Doorloopt het hemelruim,
Verzinkt dan ergens in het niet
En laat de rode pluim
Der wolken als laatste afscheidsgroet.
Ik weet dat gij herboren wordt,
Herboren worden moet;
Dat morgen weer een nieuwe dag bestaat,
Dat 't leven met U, kracht der zon
Weer altijd verder gaat.
Met eerbied schouw 'k Uw scheiden aan
En wacht met eerbiedig schromen
In nacht en duisternis het ogenblik
Dat gij weerom zult komen
En overstromen ons met licht.
In diepe deemoed zal 'k aanschouwen
Uw afscheid en Uw wederkomst,
Gij die het leven helpt te bouwen
Op deze wereld.
Maar als gij zijt heengegaan, o zon
En de sterren hoog ten hemel staan,
Dan vind 'k in een kind soms nog Uw
licht

Het teken weer van Uw bestaan.
'k Zie meer, 'k zie in U o zon
Een broeder wakend door de last van God
Opdat de wereld verder ga,
Geen heerser van het lot
Maar milde schenker van de gaven
Waarmee een God Zijn schepping laven
Wil.
En ik zie ditzelfde licht dat in U leeft
Als zwakke glans ook in het kind,
Een licht dat zweeft en zweeft
In d' ogen, rond het kleine lijf,
In handeling en daden.
Dan zeg ik: wonder Gij o God
Die toont ons Uw genaden
In een zon onmeet'lijk groot,
Die sterft en weer herrijst
En in een nietig, nietig kind
Dat ons toch ten hemel wijst.
En daarom dank ik U o God
Voor al wat gij ons geeft,
Want vreugde is het ons te zijn,
U looft en dankt dus al wat leeft.

Ik dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

Van de band overgenomen
en g e s t e n c i l d
d o o r
Type- en Copieerinrichting
J. R i e n t j e s
HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN
Telefoon : 55 41 62